

راپورت ل دوورنەژادی كوردا

بە رهە فكرين :-

- **بەنگين ياسين عبدالله**
- **شڤان م سالح**
- **ئاريان زياد**
- **هكار نايف**
- **ئەياد عبداللمجيد**

بابەت :- كورتولوجی

ژير سە رپەرشتيا ماموستا :- هاريوان

(ناڤەڕوك)

)پێشەکی(

ئەم وەکو چەند قوتابی ەک رابی نە ب دروستکرنا راپورتەکێ دەربارەی) نەژادێ کوردان و پەیڤا کورد و جوگرافیا کوردستان(. دیاربکە ین کا کورد ژکیڤە ها تین ە و هەروەسا بوچونێ ن جیاواز دەربارە ی پەی ڤا کوردا و هەروەسا جوگرافیا کوردستان ێ ژلای ێ تێگەهـ و سنور و جهێ هـ ەرێما کوردستانا عێراق ێ

، دئەڤێ راپورت ێ دا دێ بەحس کەین.

نەژادێ

کوردان کۆرد

کورد ئیکه ژ مللەتێن روژئاڤاییێ کئشوەرێ ئاسیا هەر ژ کەڤندا ل دەڤەرێن چیایی ئاکنجیبووینه و بەری هەزاران سالان ل دەڤەرێن بلنداهیێن رووبارێ دیجله و فوراتی)مئزووبوتامیا(گەلەک مللەت لێ ئاکنجیبوینه ، و ئەڤە بویه بنەرەتێ مللەتێ کورد ،ئەوژی پشتی گهورین ل سەر ژیانا وان چێبوین کورد مەزنترین نەتەوەیه کو زمان ۆ جلوبەرگ و رەوشت تیتال و ئاخ ا خو هەی بەلێ دەولەتەکا خو یا سەربەخو نه بیت کورد دابەشدبن بو)سوران( )کرمانجی( )کلهوری( )گوران( )لور( )زازاکی(.

پەیڤا کوردی ژ زمانێ)پالەوی(کو زمانەکه ل سەردەمێ ساسانی بەلاڤ بی زمانێ کوردی سەر بگروپێ ئیرانێیت باکورێ رۆژ ئاڤای،کۆ ل دەستبیکا سەدی زاینی ژ شێوازی ئیرانیا ناڤەندی و ب زمانێ هندی و ١٦ بۆ ١٠جودابویه ،مێژۆیا زمانی کوردی دزڤرت بو دەوروبەرێ سەدێ ئەوروپی تێت هژمارتین.

نەژادی کۆردا ن

هه روه لاته کی دیروك و تراژیدیایین خو هه نه ژ گه له ك لایان فه دارین به حس ل دیروکا گه لی کورد بکه ین لی دڤیت به رچاڤ وه رگرین ژ لایه کی نه راستی و سه رده می پیشکه فتنا نهودا و دڤیت جوره ها ناراستی و گهورینین ناله بار و گیره شوین د میژوویا که فن و نوودا بکه ین ، ئه رێ دبیتن د میژوویا که ڤن جاوا هاتیه تومارکرن و نفیسین ئه وان نڤیسه ران چ گوتیه ده رباره ی میژوویا مه و چ دبیژن و چ نفیسیه ده رهه ڤی گه لی مه دا . ئه رێ وان بخو چ نفیسیه و بومه چ نفیسیه بو وان گه ل و مللە تین بنده ست ب مینا گه له کی وه کی)لوردان(؟ هه موو دبن جهی پرسیاریی ئایاڤان نفیسیه رین که فن چ ده رباره ی مللە تی مه گوتیه.

ئاشکه رایه کو نه ته وه کورد بگره ژ مافین وانین نه ته وه ی و نیشتمانی و مروفایه تی لسه ر ئاستی عیراقی یان هه ریمي بیان جیهاني زولمه که مه زن لی هاتیه کرن ب ئه گه ری کومه کا هوکارین جوراو جور ، ب هه مان شیوه ژی میژوویا مللە تی مه ژی ئه ڤ ده رد دیتیـه کـو ستیوه ردان و گهورینین ئیکجار مه زن و ناله بار بخوفه دیتیه هه موومیژوویا مـه و هـه موو خه لکی مه و گه لیمه ب دریژایا چه رخ و سالان.

کۆرد د پرسا رۆژهەلاتناس ۆ کۆردناساندا

دەربارەى نەژادى کوردان يا خويايە ب شيوەکێ باش و زانستى نە هاتييە نڤيسين هەر چەندە ميژو نڤيسان هەولين باش کرينە بو دەستنيشانکرنا نەژاد و نفشێ کوردان ،بارا پتريا زانايێن شارەزا کورد بمللەتەکێ جودا ژ فارسا و ئەفغان لقەلەم دانە. و ھندەک بوچون نێزيکى راستيێ نە ،و هندەک ژى ژ راستى د دوورن وەکى:

مێژوو نڤێسى عەرەب)مسعود(ى د بەرتوکا خودا باسێ کوردان ۆ نەژادێ وان دکەت دبێژيت:کورد ئەو ئەجنەنە ئەوێن لسەر دەمى سلێمان پێغەمبەرى)س.خ(دەمێ ژ شانشينا خو دەرێخستين،و دبێژيت کورد دگەهنە وان،لێ پاشى مەسعودى بوچنەکا دى دبێژيت: کورد نەژادى وان بۆ هۆزا عەرەبى)رەبيعە(دزڤرينيت،لێ چ راستى بۆ نينە رەگەزێ کوردان نە دگەهيتە ئەجنان و نە عەرەبان.

بو چونەکا دى يا لاواز کو شەرەفخانێ بە دليسى د پەرتوکا خودا بنافێ)شەرفنامە(دا دياردکەت و هەروەسان مێژونڤيسێ ئيرانى)فيردەوسى(نەژادێ کوردان ڤەدگەرينن بو سەردەمى پاشايێ زوردار زۆحاکى)ئەژدەهاکى(دزڤرينيت. دبيژيت دەمێ پادشاهـ)زوحاك(نە خوشدکە ڤيت و دەرمانێ وى دبيتە خوارنا مە ژيێ مروڤان ،جارە کێ دوو گەنج دەستگير کرن بو سەر برينێ د ئەنجامدا ئيك ژوان رزگار دبيت دهيتە ناڤ مللە تى دگەل کومە کا گەنجان قە ستا چياى کرينە و هەتا ژمارا وان بوينە گەلەك و ئەڤى ببنياتێ نەژادێ کوردان ددانيت. بوچونا شەرەفخانى ژيك يا خەلە تە و نە لو ژيکى يە بە لکو بتر ئە فسانە يي بويە.

ژ بوچونيت پتر نێزيکى راستى بوچونا هندەک زانايێن روژئاڤاى نە)روژهەلاتناس(وەکى مينورسکى دبێژيت ؛مللەتێ کورد ژ کەڤندا ئاکنجى کۆردستانێ بوينە،هەروەسان نەژادێ کۆردان ب)ميديان(ڤە گرێددەت،کۆ ميديان ل هەزارا ئێکى پ.ز ژيبيان ۆ دەولەت دامەزراندين. هەرۆەسان روژهەلات ناس)مار(کۆردان ب ئاکنجيێن رەسەن ددانيت ل کۆردستانێ و باسێ مللەتى)کاردوخى(دکەت يێن ل دەڤەرا بوتان ژيبايين ل نيڤا ئێکێ ژ ھزارا ئێکێ پ.ز دەمى بەحسێ هاتنا لەشکەرێ سەرکردێ يونانى)زەينەفونى(دکەت دەمێ ل دەڤەرا کاردوخى را بۆرى ل نێزيک گەليێ زاخو. ژ بو چونا کوردناسمحمد امين زکي د کتيبا کورد و کوردستاندا دبيژيت)پشتي توفانا نوح)ع.س(ئەوا سەدان سالا بە ري زايني پاپورا ل سە ر چيايى کوردا)جودى(راوەستاى و ژيانا مروڤايە تيى لکوردستانى دە ستپێکريە و دەليل هە ر سي کتيبين ئە سمانى ژ وان [. ٤٤قوران) واستوت على الجودي]هود/

پەیڤا کورد

دیڤچوونەکا مێژوویی ل سەر پەیدابوونا ناڤێ کوردا ن

ناڤێ کوردستان ژ دوو پەیڤان پێکدهێت ، پەیڤا)کورد(کو رامانا مللەتێ کورد ددەت و پەیڤا)ستان(رامانا دەڤەرێ ددەت،و ب ڤی شێوەی رامانا ناڤێ کوردستان)وەڵاتێ کوردان(، هەژی گوتنێیە ، کو ناڤێ کوردستان ب ڤی شێوەی نە هاتییە د مێژوویا کەڤندا)پ.ز(، بەلکو ب گەلەک ناڤان هاتیە نیاسین ، یان هەر دەڤەرەکا کوردستانێ ب ناڤەکێ ژ لایێ مللەتێن دەوروبەرڤە هاتیە نیاسین ، هەروەسا ژ لایێ ئەو دەولەتێن دەڤەرێن کوردستانێ داگیر کری ن.

ژ ناڤێن کوردستانێ یێن کەڤن)کاردا - قاردا(، کو ئەڤ ناڤە ل سەر تابلویەکێ تەقنێ هاتیە تومار کرن کو دزڤریتەڤە ل سەر دەمێ سومەریان ل هزارا سییێ پ.ز یا هاتینە دیتن ، ب هەمان شێوە د تێکستێت بزمارییێن ئاشوریدا هاتیە و رامانا میللەتەکەی کو دەڤەرا وان دکەڤیتە دەوروبەرێ دەڤەرا مللەتێ)سو(یە ، ئەوێن ئاکنجی ل باشورێ دەریا وانێ و وان پەیوەندی هەبوون ل گەل کورتیا ئەوێن ئاکنجی ل دەڤەرێن چیایی ل روژئاڤایێ دەریا وانێ ، و ب ناڤێ)کوردایا(ژ لایێ جهی) یهود(و کلدایانڤە هاتیە نیاسین.

هەروەسا ل دەڤ یونان و رومانیاڤە ب گەلەک ناڤان ، وەکی)کاردوخی – کورتوخ – کاردوچیا – کوردوئینی – کوردیایوس – کوردیای .....هتد(هاتیە نیاسین ، کو ژ دەڤەرێن د ناڤبەرا)ئامەد(و)نسیبین(و)زاخو(پێکدهات ، بێ گومان ئەڤ دەڤەرە گەلەک بچووکترە ژ روبەرێ دەڤەرا کوردستانانوکە.

سەبارەت ناڤێ)کوردستان(ل دەڤ سریانیا ب ناڤێ)کاردو– قوردایا –قوردیای ا–کوردیایا(هاتیە نیاسین وسریانیان ئەڤ ناڤە د گوتنە وێ دەڤەرا چیایێ کاشیاری)تورعابدین – چیایێ مێردینی(و)چیایێ زاگرۆس(و)دەڤەرا بوتانێ(، ژێدەرێن عەرەبیێن دەستپێکی ژ)قاردو (یا سریانی ناڤێ
)قاردا(ژێ دەرئێخستیە و ئەڤ ناڤە د گوتنە وێ دەڤەرا ئەرمینیا ئەوا د کەڤیتە باکوری وێ و بیابانا عەرەبی ئەوا د کەڤیتە باشورێ وێ و شاهنیشینا میدیا ئەوا د کەڤیتە روژهەلاتێ وێ و رویبارێ فورات ئەوا د کەڤیتە روژئاڤایێ وێ.

بوچونێت هندەک مێژوونڤیسان دەربارەی ناڤێ کوردا ن

هەژی گوتنێ یە کو مێژوونڤیسێن سریانی ئێکەمین کەس بوون ب زمانێ سریانی دگوتنە وەلاتێ کوردا)کوردستان(. ئەگەرێ ڤێ چەندێ ژی چونکی هندەک مێژوونڤیسێن سریانی خەلکێ کوردستانێ بوون و ئەم دشێین بێژین کوردن، بەلێ ب زمانێ کەنیسێ نڤیسیە و کارێن خو یێن

ئاینی و کارگێریێ ب شێوەیەکێ ئازاد کرینە، پەرتوکا میخائیلێ سریانی ژ زمانێ سریانی هاتیە وەرگرتن بو زمانێ عەرەبی دیار دکەت، کو وی پەیڤا کوردستان بکارئینایە ب زماێ سریانی ل ز دەمێ ئاماژە دایە چیایێن کوردستانێ . ١٢سەدێ

دیسان ناڤێ)کوردستان(هاتیە دپەرتوکا)تاریخ الزمان(یا مێژوونڤیس)ابن العبري(کو تێدا گوتیە چیایێن نێزیکی تورعابدین دناڤبەرا باژێرێ)نسیبین(و باژێرێ)ئامەد(چیایێن کوردستانێ، هەروەسا گوتیە چیایێن باکورێ کوردستانێ چیایێن کوردستانێ، و دلاپەرەکێ دی ژ پەرتوکا خو گوتیە چیایێن نێزیکی باژێرێ جزیرێ چیایێن کوردستانێ. گەروکێ ئیتالی)مارکو پولو(لسەدێ ز دپەرتوکا خودا ئەوا ب ناڤێ)رحلة مارکو بولو( )کوردستان(هژمارتیە ئێک ژ ویلایەتێن ١٣ ئیرانێ. هەروەسا مێژوونڤیسێ مەغولی)رشید الدین فضل الله الهمداني(ناڤێ)کوردستان(بڤی شێوەی بکارئینایە دپەرتوکا خودا ئەوا ب ناڤێ))جامع التواریخ((دەمێ دبێژیت :)ل هەمەدانێ نێزیکی خانە ئاباد ئەو دەڤەرەکە ژ کوردستانێ(، هەروەسا دلاپەرەکێ دی دا هاتیە)چیایێ هەکار(ل کوردستانێ. ئێکەمینجار ناڤێ)کوردستان(ب ڤی شێوەی وەکی دەڤەرەکا کارگێری و جوگرافی زاینی بو ل سەردەمێ سولتان سەلجوقی))سەنجر((ی ١٣ مشەختی/ ١٧یا دانپێدان کری لچەرخێ ویلایەتان و پایتەختێ ڤێ هەرێمێ ١٦بو، کو ناڤێ)کوردستان(دانا سەر دەڤەکێ کو پێکدهێت ژ یان دەڤەرێ)کەلا بهار(بو، ئەوا دکەتیڤە باکورێ باژێرێ)هەمەدانێ(و ئەڤ چەندە دپەرتوکا))نزهة القلوب((یا مێژوونڤیس)حمدالله المستوفي القزویني(دا هاتیە.

کەڤنترین تێکستێ کوردی ناڤێ کوردستان ب شێوێ کوردستان بکارهێنابیت، ئەو ژی د هوزانا ز. ١٦ك /١٠هوزانڤانێ مەزن)مەلایێ جزیری(یە ل چەرخێ

جوگرافیا کوردستان ێ

تێگەها هەرێما کوردستانا ئیراق ێ

پێدڤیە ژبەری ئەم بچین دناڤ بابەتێ خوە دا و بەحسێ پێگەهـ و سنورێ هەرێما کوردستانا ئیراقێ بکین مە دڤێت تیشکێ بێخن سەر زاراڤ و لڤێت سەرەکی یێن هەر ئێک ژ)هەرێم و کوردستان و ئیراق(دا خاندەڤان و قوتابی ب شێوەیەکی زانستی و جوگرافی زانیارییا لسەر هەر ئێک ژڤان زاراڤا وەربگرت: سەبارەت زاراڤێ ئێکێ)هەرێم(تویژەر و جوگرافی ناس لسەر ئێک پێناسێ رێک نەکەفتینە ، بەلێ دشێن بڤی شێوەیی پێناسە بکین:)هەرێما جوگرافی ئەو پارچا ئەردیە ،ئەوا ژ دیاردەکێ یان چەند دیاردێت جوگرافی وەکی ئێکن هەتا وی رادەیی وەل وێ پارچا ئەردی

دكت هندەک تايبەتمەندى هەبن پارچێت دى يێت ئەردى ئەوێت ل دەوروبەرێت وێ نەبن (هەروەها دكتور.على شلش ب ڤى جورى پێناسا هەرێمێ دكت) زاراڤەكە جوگرافيناس بو دەبرين ژ بەشەكێ رويێ ئەردى بكاردئينن،ئەوى ئەردى ژى هندەک روخسار و تايبەتمەنديێت روون بخوەڤە يێت هەين كو وێ ژ هەڤسويێت وێ جودا دكت(هەروەسا دختور.يوسف تونى ب ڤى شێوەيى پێناسە دكت

)جهەكە كو دياردێت جوگرافى بشێوەيەكى ئاسايى)سروشتى (تێدا دبەشدارن(.

د.على لبيب د پەرتوكا فەرهەنگا جوگرافيێ دا دبێژت) هەرێم ناڤچەيەكە خودان تايبەتمەنديێت جێوازە ژ ناڤچێت دەوروبەر چ ژلايى سروشتى ڤە بت يان مروڤى ڤەبت ،چێدبت هەرێم ناڤچەيەكێ يان پتر بگرت بێ حساب بو سنورێ ئيدارى يان سياسى بكت(چەندين پێناسێت دى يێت هەين لێ هەمى ب گشتى چەند خالەكێت هاوبەش دا ئێک دگرن بريتينە ژ هندێ كو هەرێم روبەرەكێ ئەردييە ب چەند سيفەتێن سروشتى و مروڤى ژناڤچێت دەوروبەرێ وێ دئێن جوداكرن،چێدبت دناڤ ئێک يەكەيا سياسى دا چەند هەرێمەک هەبن وەكى ئيراقێ كو پێكدئێت ژ چەند هەرێمێت سروشتى و مروڤى وەک) هەرێما كوردستانێ و هەرێما ناڤەراست و هەرێما باشور و هەرێما چيايى و دەشت و بيابان يان ژى لسەر بنەمايى مروڤى وەک هەرێما كوردستانێ كو زوربەيا وێ كوردن و هەرێما ناڤەراست ژى عەرەبێت سونى نە و هەرێما باشور ژى شيعەنە (يان ژى چێدبت هەرێمەک دابەش ببت بو چەند يەكێت سياسى.

سنورێ هەرێما كوردستانا عێراق ێ

كوردستان هە رێمە كا شاخاوييە و سنورێن سروشتى يێت هە ين دياركرنا رووبە رێ كوردستانێ و كيشانا نەخشى وى كارەكى ئاسان نييە ئە و ژى لبە ر چە ند ئە گە رەكان ئيك ژ وان ئە گە ران دابە شبوونا كوردستانێ ب سە ر دوو وە لاتێن داگير كە رێن مە زن وە كى بە ريتانيا و فە رە نسا و ئە و گهورينێن ب سە ر دە فە رين كوردنشين داهاتى پشتى شە رى ئێكى يێ جيهانى و دابە شكرنا كوردستانێ و نە بوونا چ سە رژمێرييێن دروست) هە رچە ند كو ئە و نە هامە تيێن بسە ر كوردان دا هاتى ژ لايێ حوكمرانێن شوڤينيە ئە گە رە كێ نە بوونا سە رژمێرييێن دروستێن كوردانە(.

لێ سە رە راى ڤان راستيان ژى ئە م دشێين بێژين سنورێن كوردستانێ ژ چ ياى ێن ئارارات ژ باكور ى دهێتە كێشان هە تا چياێين زاگروس ژ باشوورى و ژ چياێين زاگروس ژى بە رە ف ئە سكە ندە روونە هە تا سە ر رە خێن دە ريا سپى يا نافە راست. كوردستان ب هە مى پارچێن خوفە ئانكو كوردستانا مە زن وە لاتە كە دكە فيتە ئاسيا، دكە فيتە باشورى روژئاڤا كيشوە رێ ئاسيا، سنورێن وێ ژ لاى ێباكوريڤە دگە ل وە لاتێ ئە زە ربيجان و ئە رم ينيا و توركيايە ژ لايێ

باشوريڤه دگه ل ئيرانێ يه تاكوكه ندافێ فارسی وعه ره ب ی ژ لایێ روژئاڤایی ڤه ئ يراق و سوريا فه دگريت.

(يه، كو نزيكى ٢ كم ٥٣٦,٠٠٠روویه رێ كوردستانێ ب شێوه يه كى گشتى ن زيک ی) (٢ كم ٧،٢١٧٦٦(دكه فيته وه لاتێ توركيا واته رووبه رێ كوردستانا باكوره، و(٢ كم٢١٥,٢٨٩) (٢كم ٧٨,١١٧رووبه رێ كوردستانا روژهه لاته واته دكه فيته وه لاتێ ئيرا نێ، هه روه سا) ١٥,٢٦٤دكه فيته دنا ڤ سنورێن ده ستكردێن عيراقێ كو كوردستانا باشووره ، و نزيكى) (ژ سنوورێ ن كوردستانێ دكه فيته سنوورێن نوكه ی ێن وه لاتێ سوريا كو كوردستانا ٢كم روژئاڤ ايه.

(كيلومه تره ٠٠ ١٣دريژاهيا سنوريێن كوردستا نێ هه ر ژ باكور هه تا دگه هيته باشوور نزيكى)

(كيلوم ه تره، پا نيا ٥٥٠و پا نيا وێ هه ر ژ روژهه لاتى هه تا دگه هيته روژئاڤا نزيكى)

(كيلومه تر، به س هه تا به ره ف ٥٨٧كوردستا ن ێ گهورين بسه ر دا دهێت، ل باكور دبيته)

(كيلومه تران. هژمارا ئاكنجيين وى ٢٣٢باشوور بچين به رته نگ تر دبيت هه تا دگه هيته)

(مليون كه سانه كو ب سه ر هه ر چار پارچ ين سه ره كى ها ت ينه دابه شكرن، دگه ٤٥نزيكى)

ل وه لاتێن يه ک ێت ی يا سوفى ه تا به رێ.

جهێ هەرێما كوردستانا عێراق ێ

چهی گرنگيه كا كارتێكه ر و به ر جاف يا هه ي ل زانستێ جوگرافيا دا جونكه دياركرنا جهێ هه ر ناوجه يه كێ يان هه رێمه كێ يان ده و له ته كێ گرنگيا تايبه تا خو يا هه ي جهـ فاكته ره كێ هێزێ يه بو ده و له تێ يا ن هه رێمێ تشته كێ ئاشكرايه جهـ لسه ر گوێ زه وی هه مى ده ما جێگر و نه گوره به لێ بهاێ سياسى و ستراتێجى يێ هه ى جها دگورانكاريێ دا يه زور كه س جهێ جوگرافى بگرنگى وه ر ناگرن ئه ف نه تێگه هشتنا هه ژلايێ هاولاتيێ ئاساي ڤه بت نێ نينه به لكى گه له ك ژ زه لامێن ده و له تێ و استراتيج يێن له شكه رى د كه ڤنه ڤێ خه له تيێ دا ژ به ر هندێ گه له ك جارا خرابكارى هێلايه لسه ر پلانێت سترا تيجى لمێژو يێ دا سه باره تهه رێما كوردستانا عيراقێ پێت ڤيه لچه ند لا يه نه كێ جهێ جوگرافى به حس بكين.

و هەروەسا هەرێما كوردستاناعيراقێ لديف جهێ هشكاتيي و ئاڤێ وه ك هه ر ێمه كاگرتي)ئانكو دير ژ روبه رێت ئاڤێ(تێته ديتن جونكو ناكه ڤيت لسه ر هيچ كه ناره كێ و ده ريايه كێ و زه ريايه ك ێ ئه ڤه ژى ژلا يێ جوگرافي ڤه وه ك خاله كا نێگه تى ڤ ت ێته هژمارتن ج لده مێ شه رى يان ده م ێ ئاشتيى دا و سه ره راى ڤێ جه ندێ هاوسنوره ل گه ل سێ وه لاتا)توركيا ، ئيران و سوريا(كو ئه ڤێ كاريگه ريا هه ى ل سه ر بازرگانيا هه رێ مێ هه ر وه سا جهـ ل

ديف هشكاتي و ئاڤێ كاريگه ريه كا راسته و خو يا هه ى لسه ر گه ش و هه وايێ هه رێمێ كو دێ بدرێژى به حسكين.

)ليستا ژێدەران(

- پەرتوكا)نەژا دێ كوردان(١

- پەرتوكا)م ينورس كى و كورد(-)فلا ديمێر م ينورسكى(٢

- پەرتوكا)شەرەفنا مە(-)شەرەفنخانێ بەدليسى (٣

4- پەرتوكا)كورد و كوردستان(-)محمد امين زه كى (

5- پەرتوكا)مروج الذهب(-)مسعود(

- پەرتوكا)مێژو ويا كوردستا نێ يا كه ڤن كورتييەک ژ مێژوويا سياسى(-)د.محمد صالح زيبارى ٦ (

- پەرتوكا)لێكولى نەوەيه ک له جوگرافياى هەرێ مى كوردستانى عێراق(-)د.هاو رێ يا سين ٧ محمدام ين (